

แนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย*
GUIDELINES FOR CREATING FINANCIAL STABILITY AFTER WORK
RETIREMENT OF THAI PEOPLE

ลักษณ์ณภัทร บุญมี, สิบพงศ์ สุขสม

Lucknaphat Bonme, Suebpong Suksom

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University

Corresponding Author E-mail: lucknaphat.bonme@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษานโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย และ 3. ศึกษาแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 30-65 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. นโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินเป็นนโยบายของภาครัฐด้วยความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายอยู่ตลอด 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) สุขภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และนวัตกรรมการจัดการ 3. ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงิน มีการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ มีการบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค การบริหารความเสี่ยงและการประกัน มีการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการสร้างอิสรภาพทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่าการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: แนวทาง; การสร้างความมั่นคงทางการเงิน; เกษียณอายุ

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the policy for creating financial stability after the work retirement of Thai people, 2. To study factors affecting the creation of financial stability after the retirement of Thai people, and 3. To study the guidelines for creating financial stability after the work retirement of Thai people building financial security after the Retirement of Thai People The research tool was an interview form in which the researcher conducted an in-depth interview and content analysis. The sample used in the research was 400 people aged between 30-65 years living in Bangkok and its vicinity. The research tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, and mean. and standard deviation.

The research results revealed that 1. The policy to create financial stability was a government policy with the discontinuity of the policy resulting in policy changes all the time; 2. Factors affecting the creation of financial stability were: Public administration (welfare) health, society, economy, housing and environment, and management innovation 3. Most people had a way to create financial stability, had a financial retirement plan, had credit management for consumption, risk management, insurance, personal income tax planning, and financial freedom, which aligned with quantitative research that found that the overall financial security after retirement was at a high level on all as.

Keywords: Guidelines; Creating Financial Stability; Retirement

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีระบบรายได้ผู้สูงอายุที่จัดการโดยภาครัฐอยู่หลายระบบ และสามารถครอบคลุมคนไทยแทบทั้งหมด แต่ก็พอเป็นที่ทราบกันว่า รายได้จากระบบเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุหลาย ๆ กลุ่ม ระบบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซึ่งครอบคลุมผู้สูงอายุสัญชาติไทยทุกคน ยกเว้นเพียงกลุ่มข้าราชการซึ่งมีระบบบำเหน็จบำนาญของตนเอง มีระบบประกันสังคมภาคบังคับ ครอบคลุมลูกจ้างเอกชนในระบบ ลูกจ้างนอกระบบสามารถเข้าร่วมระบบประกันสังคมภาคสมัครใจ หรือกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) แม้ในปัจจุบันหลายครัวเรือนยังสามารถพึ่งพาลูกหลานได้ แต่การที่คนไทยอายุยืนยาวขึ้นและมีลูกน้อยลง การอาศัยลูกหลานน่าจะเป็นไปได้ยากในอนาคต ดังนั้น ระบบรายได้ยามชราภาพที่จัดการโดยภาครัฐจึงจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ซึ่งหากผู้สูงอายุเหล่านี้ มีเงินบำเหน็จบำนาญหรือมีสวัสดิการเพียงพอรองรับชีวิตหลังเกษียณอายุได้ ก็คงไม่เกิดปัญหาเท่าใดนัก เพราะหากไม่ใช่

ข้าราชการหรือเป็นลูกจ้างบริษัทที่มีความมั่นคงทางการเงินแล้ว มีผลตอบแทนให้หลังจากเกษียณอายุแล้ว ผู้สูงอายุเหล่านี้จะลำบากไม่น้อย เนื่องจากประชากรโดยส่วนใหญ่ยังมีอาชีพอิสระ หรือหาเข้ากินค่า การเก็บออมเงินไว้ใช้เมื่อคราวแก่ชราด้วยการฝากเงินกับกองทุนต่าง ๆ หรือการเก็บออมเงินไว้เองก็คงทำได้ยาก ดังนั้น บุคคลจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านการเงิน เพื่อที่ในช่วงเกษียณอายุบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ลำบากและ ไม่กลายเป็นภาระบุตรหลาน บุคคลใกล้ชิด สังคม และประเทศชาติ ซึ่งการตระหนักรู้ถึงการวางแผนเกษียณเป็นปัจจัยสำคัญ ควรมีการวางแผนการเงินในขณะที่ยังทำงานมีรายได้ การเตรียมพร้อมด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณเป็นกระบวนการวางแผน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มั่นคงสำหรับใช้จ่ายในชีวิตหลังเกษียณ (สุรพงษ์ มาลี, 2561) ซึ่งถ้าบุคคลใดมีการบริหารการเงินที่ดีย่อมทำให้บุคคลนั้นมีความมั่นคงทางการเงิน ส่งผลให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต (ไกรวิชัย ประชุมพันธ์ และคณะ, 2561)

มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุมิแนวทางการขับเคลื่อนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และเพื่อให้คนทุกวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคมสูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562) การสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุ เป็นการวางแผนทางการเงินซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมความพร้อม และนำชีวิตไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน ดังนั้น การเกษียณอายุแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับทัศนคติด้านการเตรียมความพร้อมการวางแผนการเงิน เพื่อไปสู่เป้าหมายสำหรับเกษียณส่วนบุคคล ผู้ที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อวัยเกษียณไว้ล่วงหน้า อาจไม่กังวลกับการเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่จะเกิดขึ้น (อัจฉรา ชิวะตระกูลกิจ, 2562) ปัจจุบันบุคคลส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านการเงินสำหรับวัยเกษียณเท่าที่ควร เช่น ไม่มีการวางแผนการเงิน ไม่เคยทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และมีพฤติกรรมใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เมื่อต้องเผชิญกับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้รายได้ลดลงค่าและครองชีพสูงขึ้น อาจส่งผลให้บุคคลไม่มีความพร้อมสำหรับการเกษียณ การวางแผนการเงินเพื่อเกษียณเป็นการวางแผนออม และลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินฝากธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยงาน ประกันชีวิต กองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญ และการลงทุนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการออมเงิน หรือการสะสมเงินในรูปแบบต่าง ๆ ของบุคคลนั้น เป็นเป้าหมายเพื่อการวางแผนใช้จ่ายในชีวิตหลังเกษียณ หากบุคคลไม่มีความมั่นคงด้านรายได้ อาจส่งผลให้ไม่มีเงินใช้เพียงพอในวัยเกษียณ นอกจากนี้ภาระหนี้สินที่ค่อนข้างสูงของประชาชนส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน หรือค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคต่าง ๆ และการกู้เงินจากสถาบันการเงิน การผ่อนชำระที่อยู่อาศัย ผ่อนรถยนต์

การผ่อนบัตรเครดิต และหนี้นอกระบบอื่น ๆ อาจทำให้มีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ (พลอยพัชร กิจเจริญเกษม, 2559)

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุให้กับประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ รวมไปถึงการนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุ สนับสนุนการออมเงินในหน่วยงาน และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมให้กับประชาชนทั่วไปต่อไป ซึ่งเมื่อประชาชนมีการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุแล้ว นอกจากจะส่งผลดีต่อตัวเองยังส่งผลดีต่อประเทศชาติในการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการในการดูแลผู้สูงอายุในอนาคต และเมื่อประชาชนมีการสร้างความมั่นคงทางการเงินมากขึ้นก็จะช่วยให้ระดับเงินออมของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ภาครัฐสามารถนำไปใช้เป็นแหล่งเงินทุนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเสริมสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพให้กับประเทศได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 30-65 ปี ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพรับราชการและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.2 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากสูตรของ Cochran (1953) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุ จำนวน 25 คน ได้แก่ กลุ่มหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

ประกอบด้วย ผู้แทนของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง และผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ กรมกิจการผู้สูงอายุ และธนาคาร จำนวน 4 คน และกลุ่มหน่วยงานภาคเอกชน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาคเอกชน (ธนาคาร ประกัน กองทุน และบริษัทหลักทรัพย์) จำนวน 21 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารวิชาการ หนังสือ ตำรา ข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก และได้ออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมถึงสัมภาษณ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ไร้สาย อาทิ Video Call Zoom FaceTime และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแจกแบบสอบถามปกติ (Manual) และแบบสอบถามออนไลน์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยการนำเข้าข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสาร และข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป โดยใช้เทคนิคโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. นโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย เป็นนโยบายของภาครัฐที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ในด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร มีนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ แต่ด้วยความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย มีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายอยู่ตลอด อีกทั้งนโยบายยังไม่ครอบคลุมถึงปัญหา ด้านนี้

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย อยู่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านนวัตกรรมจัดการ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เข้าใจว่า การบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) คือ การบริการของรัฐที่มีให้กับประชาชนในการให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ เช่น เงินบำนาญคนชรา กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า (บัตรทอง) ประกันสังคม เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ระบบรัฐสวัสดิการยังห่างไกลความเป็นรัฐสวัสดิการ เนื่องจากการจัดสวัสดิการให้ประชาชนยังไม่ทั่วถึง 2. ปัจจัยด้านสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับด้านสุขภาพของตน โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ การที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณอายุการทำงาน ก็สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงควรเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในอนาคต 3. ปัจจัยด้านสังคม พบว่า มีการเตรียมความพร้อมด้านสังคม เช่น การเรียนรู้เพื่อเข้าสู่วัยเกษียณอายุ การรู้สิทธิ ข้อมูลข่าวสาร การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวและสังคมมีการเรียนรู้ และนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิต 4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า การสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะวัยเกษียณอายุการทำงาน เป็นวัยมีค่าใช้จ่ายหลายประการทั้งค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่ารักษาพยาบาล ซึ่งสวนทางกับการมีรายได้ที่ลดลง เนื่องจากพ้นเกณฑ์อายุการจ้างงาน หรือมีสภาพร่างกายไม่อำนวยในการประกอบอาชีพ 5. ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม พบว่า เป็นการให้ความสำคัญ และมีแนวทางในการเตรียมการในด้านที่อยู่อาศัย เพื่อการใช้ชีวิตประจำวันของได้อย่างเหมาะสม เป็นการวางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้ชีวิตกับใคร หรืออยู่ลำพัง และ 6. ปัจจัยด้านนวัตกรรมจัดการ พบว่า การมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันและการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างรู้เท่าทัน เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อของเทคโนโลยีและผู้ใช้เทคโนโลยีทางมิฉฉาชีพ การศึกษาเรียนรู้และฝึกใช้เทคโนโลยีนั้นจะทำให้คุ้นเคยและสามารถนำไปปรับใช้ในการเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุในอนาคตได้

3. แนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย พบว่า มี 5 แนวทาง ได้แก่ การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค การบริหารความเสี่ยงและการประกัน การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการสร้างอิสรภาพทางการเงิน ดังนี้ 1. การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงิน ที่เป็นการเตรียมทรัพย์สินเงินทองของตนสำหรับใช้ในวัยเกษียณอายุให้รู้สึก

มั่นคงทางการเงิน และสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งต้องมีการวางแผนด้านต่าง ๆ มีหลายรูปแบบ เช่น การออม การลงทุน พันธบัตร หุ้น กองทุน เพราะเป้าหมายของการออม และความต้องการในการใช้เงินหลังการเกษียณอายุของแต่ละบุคคลนั้นไม่เท่ากัน 2. การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค พบว่า เป็นการบริหารจัดการการเงินหรือรายได้ที่ได้มา และใช้เงินนั้นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในชีวิตประจำวัน เพื่อการบริโภค และการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ การบริโภคจะเน้นเรื่องของการกิน ส่วนอุปโภคจะเน้นในเรื่องการใช้จ่าย สินเชื่อเพื่อการบริโภคเป็นการกู้ยืมที่มีสัญญากู้ยืมกันอย่างเป็นทางการ และมีการกำหนดระยะเวลาในการกู้ยืมอย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เพื่อซื้อสินค้าเช่น รถยนต์ ที่อยู่อาศัย หรือนำไปใช้เฉพาะอย่าง เช่น เพื่อการศึกษาต่อ เพื่อเป็นค่าการศึกษาบุตร 3. การบริหารความเสี่ยงและการประกัน พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนในด้านการทำประกัน และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ 4. การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า มีการเตรียมการในการเสียภาษีเพื่อให้เสียน้อยที่สุด โดยที่ไม่ผิดกฎหมายซึ่งภาษีเป็นรายจ่ายอย่างหนึ่งในการทำประกันสุขภาพ ประกันชีวิต กองทุน สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ ซึ่งการใช้ประโยชน์จากค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายยอมให้ผู้มีเงินได้สามารถหักค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้ คู่สมรส และบุตร และ 5. การสร้างอิสรภาพทางการเงิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนในการการสร้างอิสรภาพทางการเงิน ให้มีรายได้มากพอหากเมื่อถึงเวลาที่ไม่ต้องทำงานก็ยังคงมีรายได้ และการมีเงินสำหรับใช้จ่ายตามความต้องการ มีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบาย โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นมากจนเกินไป แต่ก็ยังเป็นเพียงแค่แผนที่วางไว้ในอนาคตเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่ยังต้องการสร้างความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย ความมั่นคงให้กับครอบครัว การศึกษาของบุตร ยังมีภาระหนี้สินที่ยังต้องดำเนินการอยู่ และยังคงใช้เวลาอีกหลายปีกว่าจะได้อิสรภาพทางการเงิน

4. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค ($\bar{X}=3.98$) รองลงมา คือ การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ ($\bar{X}=3.94$) การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ($\bar{X}=3.68$) การบริหารความเสี่ยงและการประกัน ($\bar{X}=3.66$) และการสร้างอิสรภาพทางการเงิน ($\bar{X}=3.64$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องของแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย ซึ่งประชาชนมีการบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อนำไปใช้เพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น รถยนต์ และที่อยู่อาศัย มีการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ มีการออมเงิน มีการทำประกันสุขภาพ ประกันชีวิต และให้มีรายได้มากพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบายในวัยเกษียณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. นโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย เป็นนโยบายของภาครัฐที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ในด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร ในการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน มีนโยบายที่กำหนดไว้ในแผน ผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยมีการส่งเสริมหลักประกันรายได้เพื่อวัยเกษียณอายุ ซึ่งนโยบายของรัฐ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน ได้แก่ สวัสดิการต่าง ๆ เงินบำนาญ คนชรา ประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ประกันสังคม เป็นต้น แต่ด้วยความไม่ต่อเนื่องของ นโยบายมีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรกำหนด นโยบายในระยะสั้น และระยะยาวให้สอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สอดคล้องกับงานวิจัย ของณัฐกิตติ์ ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม และสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2563) พบว่า ภาครัฐควร ใช้มาตรการบังคับให้ระบบแรงงานออมเงินมากกว่าเดิม ควรมีนโยบายปลูกฝังให้ตระหนักถึง ความสำคัญของการออม รู้จักการวางแผนในระยะยาว และควรส่งเสริมการออมผ่านกองทุน ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ ด้วยการให้ประโยชน์ทางด้านภาษีให้มากขึ้น ส่วน Delali (2018) พบว่า กระบวนการเตรียมการอย่างเป็นระบบสู่ชีวิตหลังเกษียณอายุในเมืองกานา ผู้สูงอายุ มีความต้องการที่หลากหลายและหลากหลาย รวมทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ แต่ระบบ สนับสนุนในปัจจุบันยังไม่เพียงพอในการให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุ การสนับสนุนทางสังคม สำหรับผู้สูงอายุ การสนับสนุนระบบการเตรียมการเกษียณอายุเป็นทางเลือกหนึ่งให้ชาวกานา มีการออมเพื่อการเกษียณอายุ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของสีบพงศ์ สุขสม (2563) พบว่า นโยบายทุก ๆ ด้าน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อการพัฒนา และปรับตัว ของประชาชน ประชาชนควรตอบรับความตื่นตัวจากการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาของทุก ๆ ด้าน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านนวัตกรรม การจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกิตติ์ ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม และสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2563) ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของพนักงานธนาคาร ในการรองรับการเข้าสู่ภาวะผู้สูงวัย พบว่า พนักงานธนาคารส่วนใหญ่มีระดับการเตรียมความพร้อมด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ที่สอดคล้องต่อการเตรียมความพร้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของวรชัย สิงห์ฤกษ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีต่อการเตรียมความพร้อมหลังเกษียณอายุงาน เจ้าหน้าที่ที่มีสภาวะการเตรียมความพร้อมค่อนข้างดีใน 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการใช้เวลาว่าง และด้านครอบครัว และสังคม ส่วน Hirankasi (2020) พบว่า เทคโนโลยีอย่างโทรศัพท์มือถือไม่ใช่อุปกรณ์ใหม่ แต่เป็นความคุ้นชินในชีวิตประจำวัน มีการใช้บริการ Mobile Banking และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร สุทธิแย้ม (2562) พบว่า

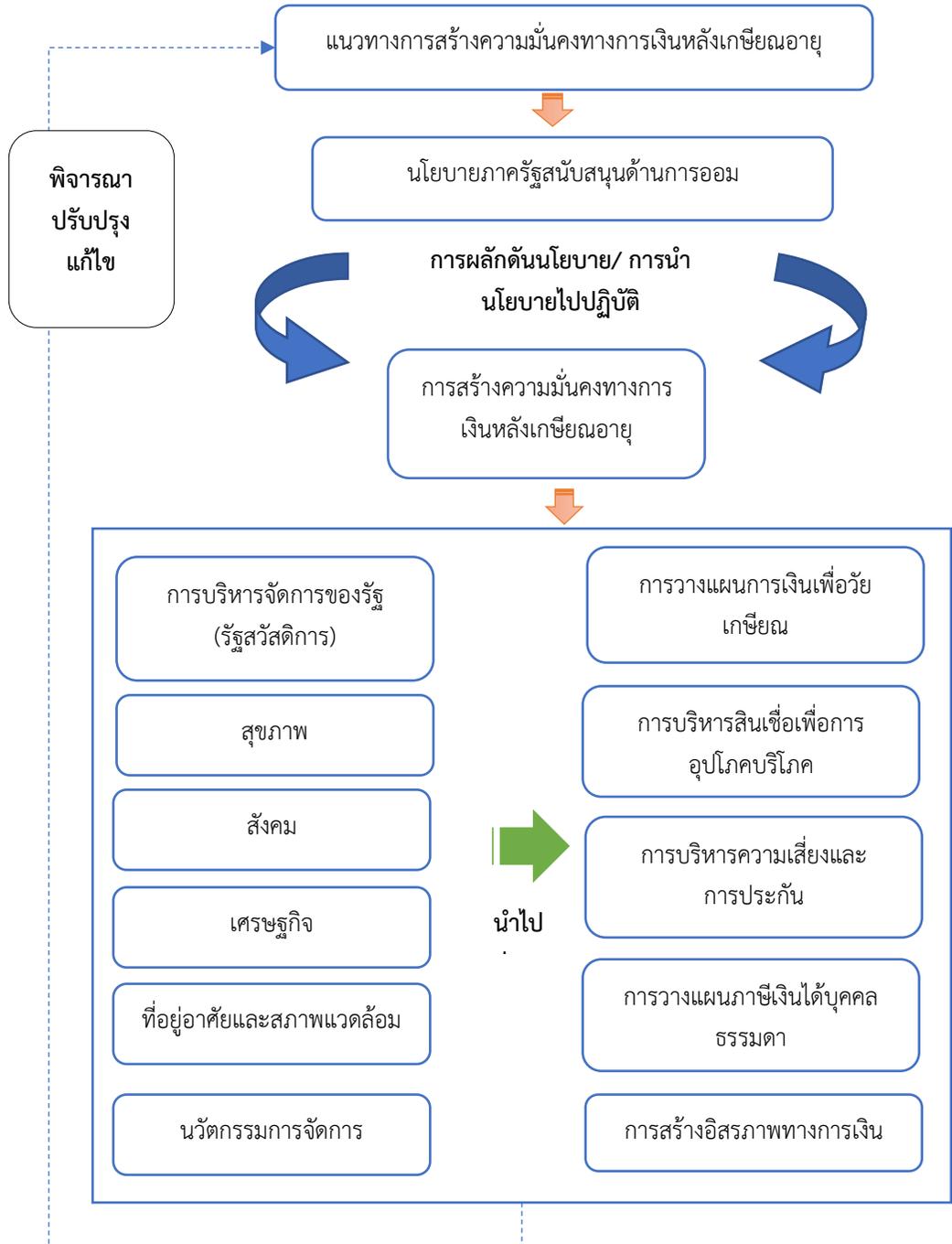
การเกษียณแบบมีความสุขจะต้องดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต มีทักษะหรือความสามารถที่ทำให้มีรายได้ตามศักยภาพ ใช้ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์ หาโอกาสทำประโยชน์แก่สังคม รวมถึงฝึกจิตใจให้เข้มแข็งอยู่เสมอ เพื่อที่จะสามารถปรับตัวให้กับการเปลี่ยนแปลงช่วงหลังเกษียณได้

3. แนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย พบว่า การสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานของคนไทย มี 5 แนวทาง ได้แก่ 1. การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงินที่เป็นการเตรียมทรัพย์สินเงินทองของตนสำหรับใช้ในวัยเกษียณอายุ ให้รู้สึกมั่นคงทางการเงิน และสามารถพึ่งตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า ด้านการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ อยู่ในระดับมาก 2. การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค พบว่า เป็นการบริหารจัดการเงินหรือรายได้ที่ได้มา และใช้เงินนั้นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด การบริหารค่าใช้จ่ายที่ดีจะทำให้เราใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ไม่ต้องกังวลกับอนาคต ซึ่งส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในชีวิตประจำวัน เพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ การบริโภคจะเน้นเรื่องของราคากิน ส่วนอุปโภคจะเน้นในเรื่องการใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า มีการบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับมาก 3. การบริหารความเสี่ยงและการประกัน พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนในด้านการทำประกัน และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงด้านการประกัน และสิทธิประโยชน์ของการทำประกัน เพื่อเป็นการป้องกันบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า มีการบริหารความเสี่ยงและการประกัน อยู่ในระดับมาก 4. การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า มีการเตรียมการในการเสียภาษี เพื่อให้เสียน้อยที่สุด โดยที่ไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งภาษีเป็นรายจ่ายอย่างหนึ่ง ในการทำประกันสุขภาพ ประกันชีวิต กองทุน สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เสียภาษีในจำนวนที่น้อยที่สุด และทำให้รายจ่ายน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับมาก มีการวางแผนเสียภาษีประจำปี รวมถึงทราบถึงวิธีการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และมีการเสียภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ตามลำดับ 5. การสร้างอิสรภาพทางการเงิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนในการสร้างอิสรภาพทางการเงินให้มีรายได้มากพอ แต่ก็เป็นเพียงแค่แผนที่วางไว้ในอนาคตเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่ยังต้องการสร้างความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย ความมั่นคงให้กับครอบครัว การศึกษาของบุตร ยังมีภาระหนี้สินที่ยังต้องดำเนินการอยู่ และยังต้องใช้เวลาอีกหลายปีกว่าจะได้อิสรภาพทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า มีการสร้างอิสรภาพทางการเงิน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Benedict et al. (2021) พบว่า ผู้สูงอายุในสิงคโปร์ มีการวางแผนบำเหน็จบำนาญ การถือครองประกันชีวิตสุขภาพ และการดูแลระยะยาว และการมีส่วนร่วมในตลาดหุ้น การเตรียมพร้อมในการเกษียณอายุ ผู้สูงอายุ

ความไว้วางใจในตัวแทนทางการเงินของภาครัฐและเอกชนนั้นสัมพันธ์ในทางบวกกับการออมเงิน บำนาญ การลงทุน และการถือประกัน ความรู้ทางการเงินมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ เกษียณอายุ ส่วนนันทิตา วัฒนประภา (2559) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนการลงทุน อยู่ในระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อ ผู้ลงทุนสามารถมีเงินสำหรับใช้จ่ายอย่างสุขสบายหลังวัยทำงาน หากไม่ได้ทำงานแล้วผู้ลงทุน จำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงเงินทองจากเงินออมที่สะสมมาในวัยทำงาน การมีชีวิตที่สุขสบายและมีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคงในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการเงินที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ (2562) พบว่า การวางแผนภาษีตั้งแต่วัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นวัย ที่ยังมีเรี่ยวแรงในการทำงานเพื่อเก็บเงิน การออมบางส่วน การหาความสุขในตัวบางส่วน และการวางแผนภาษีสำหรับเงินได้ที่หามา นั้น สามารถทำควบคู่กันไปได้ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Bea & Youngmin (2019) พบว่า การมีอิสรภาพทางการเงินในช่วงเปลี่ยนผ่าน สู่วัยเกษียณอายุ มีการเปิดรับความเสี่ยงทางการเงินที่ไม่เท่าเทียมกันในกลุ่มสังคมต่าง ๆ ซึ่งใน วัยหนุ่มสาวมีระดับการสนับสนุนจากครอบครัวที่ต่ำกว่า ความไม่มั่นคงทางการเงินอยู่ในระดับสูง รูปแบบและระยะเวลาของความเป็นอิสระทางการเงินในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่วัยผู้ใหญ่มีนัยยะสำคัญ สำหรับความอิสระทางการเงิน

องค์ความรู้จากการวิจัย

นโยบายการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน เป็นนโยบายของ ภาครัฐที่มีความสำคัญในด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรหลังเกษียณอายุการทำงาน แต่ด้วยความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย มีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย อยู่ตลอด ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินฯ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) สุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อม และนวัตกรรมจัดการ และแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ส่วนใหญ่มีการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ มีการบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค การบริหารความเสี่ยงและการประกัน มีการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการสร้าง อิสรภาพทางการเงิน ผลการวิจัยที่ได้สามารถสร้างเป็นโมเดลองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 ทำให้พบว่า แนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุ การทำงานของคนไทย เกิดจากนโยบายภาครัฐที่มีการสนับสนุนในด้านการออม จากการผลักดัน

นโยบายโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุของคนไทย มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการของรัฐ (รัฐสวัสดิการ) ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และนวัตกรรมการจัดการ ส่งผลให้มีแนวทางการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุของคนไทย ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ การบริหารสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค การบริหารความเสี่ยงและการประกัน การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการสร้างอิสรภาพทางการเงิน หากประชาชนมีการวางแผนการเงิน มีการออมเงิน มีการทำประกันสุขภาพ ประกันชีวิต และให้มีรายได้มากพอพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบายในวัยเกษียณ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุของคนไทยได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องของนโยบายที่มีมาจากการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายอยู่ตลอด ดังนั้น รัฐบาลจึงควรกำหนดนโยบายในระยะสั้น และระยะยาว ให้สอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ
2. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ได้รับผิดชอบ ควรนำนโยบายมาจัดทำแผนงานหรือหาแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบาย เพื่อนำสู่การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม ซึ่งในแต่ละประเด็นหากสามารถปฏิบัติและทำได้จริง ล้วนเป็นโอกาสในการยกระดับศักยภาพและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เกษียณอายุต่อไปในอนาคต
3. รัฐบาลควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเงินให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชน มีครอบครัว หรือชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และไม่เป็นที่ระออบุตรหลาน ไม่เป็นที่ภาระให้กับสังคมในอนาคต อันจะส่งผลให้ประเทศมีสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ประชาชนคนไทยทุกอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นวัยทำงาน หรือผู้เกษียณอายุ ควรมีการวางแผนการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงานไว้ก่อนตั้งแต่เนิ่น ๆ หรือตั้งแต่อายุน้อย โดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน โดยเฉพาะในด้านการสร้างอิสรภาพทางการเงิน หลีกเลี่ยงส่วนที่ไม่มั่นคงต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณอายุการทำงาน ให้มีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอต่อไปในอนาคต
2. ด้านของการสร้างอิสรภาพทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการสร้างความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย สร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว และการศึกษาของบุตร ซึ่งยังมีภาระหนี้สินที่ยังต้องดำเนินการอยู่ และยังคงใช้เวลาอีกหลายปีกว่าจะได้อิสรภาพทางการเงิน ดังนั้น

ประชาชนจึงควรมีการวางแผนให้มีรายได้มากพอ หากเมื่อถึงเวลาที่ไม่ต้องทำงานก็ยังคงมีรายได้ อยู่อย่างต่อเนื่อง และมีเงินสำหรับใช้จ่ายตามความต้องการ มีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคง เพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบาย โดยไม่ต้องพึ่งพาคู่คนอื่นมากจนเกินไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในรูปแบบการออมเงินต่าง ๆ ที่ให้ผลตอบแทนที่สูง ของประชาชน เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่สนใจ เกี่ยวกับการออมและการลงทุน เพื่อเป็นวิธีการให้ประชากรไปถึงเป้าหมายได้เร็วขึ้น ซึ่งจะนำไป เป็นแนวทางให้ส่งเสริมพัฒนาให้ความรู้สำหรับเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงด้านการเงินสำหรับ วัยเกษียณอายุการทำงานของคนไทย

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น พฤติกรรม ทศนคติ และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ระบบเงินเดือน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อยู่ระบบ เงินเดือน เพื่อต้องการทราบถึงแรงจูงใจอื่น ๆ ในการเตรียมพร้อมเพื่อความมั่นคงด้านการเงิน สำหรับวัยเกษียณอายุการทำงาน

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบและหาแนวทางที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางมาก ยิ่งขึ้น เช่น เปรียบเทียบระหว่างแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ หรือจากความแตกต่าง ด้านภูมิศาสตร์ถิ่นที่อยู่ หรือระหว่างประเทศหรือภูมิภาค เป็นต้น

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงทางการเงินของรัฐบาล ควรจะใช้ระเบียบ วิธีวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ตัวแปรที่ชัดเจน ทั้งที่เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดปัญหา และตัวแปร สนับสนุนให้การสร้างความมั่นคงทางการเงินให้สอดคล้องกับความต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). *แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545- 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552*. สืบค้น 20 มกราคม 2565, จาก <http://www.dop.go.th>
- ไกรวิชัย ประชุมพันธ์ และคณะ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภค เพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(2), 313-329.
- ณัฐกิตติ์ ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม และสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2563). การเตรียมความพร้อม เพื่อความมั่นคงในชีวิตของพนักงานธนาคารในการรองรับการเข้าสู่ภาวะผู้สูงวัย. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(1), 185-198.
- นันทิดา วัฒนประภา. (2559). *ปัจจัยในการวางแผนการเงินที่มีผลต่อความคุ้มค่าในการลดหย่อน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของลูกค้ำที่มาใช้บริการธนาคารกสิกรไทย สาขาแหลมฉบัง (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พลอยพัชร์ กิจเจริญเกษม. (2559). การเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*, 3(2), 3-31.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุงานของเจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด: การศึกษาแบบสร้างทฤษฎีฐานราก. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม (e-JODIL)*, 7(2), 199-133.
- ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์. (2562). การวางแผนภาษีที่ใช้สำหรับผู้สูงอายุ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 91-116.
- สืบพงศ์ สุขสม. (2563). นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 9(2), 166-175.
- สุรพงษ์ มาลี. (2561). ภาครัฐกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัย. *วารสารข้าราชการสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคลสำนักงาน ก.พ.*, 60(4), 9-11.
- อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. (2562). การออกแบบระบบการจัดทำต้นทุนผลผลิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 8(1), 1-16.
- อุไร สุทธิรัมย์. (2562). เกษียณอย่างไรให้เกษม. *วารสารบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 12(2), 95-108.
- Bea, M. D. & Youngmin, Y. (2019). Leaving the Financial Nest: Connecting Young Adults' Financial Independence to Financial Security. *Journal of Marriage and Family*, 81(2), 397-414.
- Benedict S. K. et al. (2021). Trust and retirement preparedness: Evidence from Singapore. *The Journal of the Economics of Ageing*, 18(1), 1-38.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- Delali, A. D. (2018). Systematic preparation process and resource mobilization towards post-retirement life in Urban Ghana: an exploration. *Ghana Social Science Journal*, 15(1), 64-97.
- Pimnara Hirankasi. (2020). *Banking services for the elderly in the digital age*. Retrieved March 20, 2022, from <https://shorturl.asia/PzvKM>

